

HEBREEËN

5

Jezus als Hogepriester, Zijn gehoorzaamheid door lijden en de groei naar geestelijke volwassenheid.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/hebreeen/5

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Jezus als Hogepriester: de lijn van Hebreëën	3 min	4
2	Jezus en de Grote Verzoendag	3 min	5
3	De hemelvaart en de meelevende Hogepriester	3 min	6
4	De priester als middelaar tussen mens en God	3 min	8
5	Jezus deelt onze menselijke zwakheid	3 min	10
6	Jezus heeft geen offer voor eigen zonden nodig	2 min	11
7	God roept Aäron en stelt Jezus aan	2 min	12
8	Gods Zoon en Zijn aanstelling in Psalm 2	3 min	14
9	Opstanding en hemelvaart als ambtsaanvaarding	2 min	15
10	Koning en Priester volgens Psalm 110	2 min	17
11	Melchizedek in het Oude Testament	3 min	18
12	Davids profetie over een ander priesterschap	3 min	19
13	Diepere waarheden vragen geestelijke rijpheid	3 min	22
14	De waarschuwing tegen geestelijke stilstand	2 min	24

15	Onderwijs afstemmen op de toehoorders	3 min	25
16	Jezus bidt met luid geroep en tranen	4 min	26
17	Jezus weerstaat de verzoeking in Gethsémané	2 min	28
18	Verhoord door de dood heen	4 min	29
19	Gehoorzaamheid leren door lijden	5 min	32
20	Door lijden volmaakt als Priester	3 min	34
21	Behoud voor wie Jezus gehoorzamen	4 min	36
22	Geloof dat leidt tot een gehoorzaam leven	3 min	38
23	Traag van begrip: melk in plaats van vast voedsel	2 min	39
24	Niet iedereen heeft het ambt van leraar	3 min	41
25	Iedere christen moet anderen kunnen onderwijzen	2 min	43
26	Groeien door het Woord toe te passen	3 min	44
27	Goed en kwaad leren onderscheiden	4 min	47
	Om verder te lezen		48

1

Jezus als Hogepriester: de lijn van Hebreeën

Laten we Hebreeën hoofdstuk 5 opslaan. Ter herinnering: we hebben al in hoofdstuk 2, in de verzen 17 tot en met 18, kennisgemaakt met het idee van Jezus als Hogepriester. Dit is het hoofdthema van het boek Hebreeën: dat Jezus onze grote Hogepriester is. Dat thema wordt gepresenteerd binnen een betoog tegen het terugkeren naar het oudtestamentische priesterschap. De oorspronkelijke lezers van het boek zijn kennelijk Joodse christenen die wankelen in hun toewijding en overwegen om toch weer terug te gaan naar het stelsel dat ze achter zich hebben gelaten. Het was tenslotte een door God ingesteld stelsel, nietwaar? Konden ze niet gewoon teruggaan en leven zoals ze vroeger deden, en zo ontkomen aan de vervolging die ze ondergaan omdat ze Christus volgen? Zo lijken ze te denken, en daar maakt de schrijver zich zorgen over.

Zijn voornaamste argument daartegen is dat Jezus de definitieve, uiteindelijke, hogere en eeuwige Hogepriester is. Daardoor is elk ander priesterschap achterhaald, en dat priesterschap is waar de hele offerdienst in de tempel om draait. Dat is de boodschap. Om dit duidelijk te maken, heeft de schrijver ervoor gekozen te laten zien dat de dingen die bij het oude verbond horen, en de personen die daarbij horen, in alle gevallen minder zijn dan Christus. Daarom doen degenen die Christus al hebben heel wat stappen terug als ze Christus verlaten om Hem te vervangen door dit mindere stelsel waaruit ze zijn gekomen.

Hij heeft in hoofdstuk 1, en ook in hoofdstuk 2, laten zien dat Christus boven de engelen staat. Maar terwijl hij dat betoogt, onderbreekt hij zichzelf van tijd tot tijd om te spreken over het grote gevaar van afvalligheid. Aan het einde van hoofdstuk 2 heeft hij dan eindelijk kort ingeleid wat zijn hoofdthema zal worden. Maar hij wordt zo in beslag genomen door andere aspecten van zijn betoog dat hij zichzelf onderbreekt en er pas aan het einde van hoofdstuk 4 op terugkomt. Als hij er in hoofdstuk 4 eenmaal

bij is aangekomen, komt hij in hoofdstuk 5 echt op gang. Maar vóór het einde van hoofdstuk 5 onderbreekt hij zichzelf weer, en die onderbreking duurt heel hoofdstuk 6 voort. Hij wijkt van het onderwerp af en komt er dan in hoofdstuk 7 op terug.

Als hij er in hoofdstuk 7 eenmaal op terug is, blijft hij er vrijwel voortdurend bij. Er zullen weliswaar nog andere gedeelten komen met waarschuwingen voor afvalligheid, maar vanaf hoofdstuk 7 richt hij zich rechtstreeks op datgene waarover hij wil spreken en waarop hij op een paar eerdere plaatsen al heeft gezinspeeld. Een van die eerdere plaatsen is het gedeelte waar we nu naar kijken, het begin van hoofdstuk 5.

2

Jezus en de Grote Verzoendag

Om hoofdstuk 5 in de juiste context te plaatsen, moeten we nog even kijken naar wat er aan het einde van hoofdstuk 2 en aan het einde van hoofdstuk 4 wordt gezegd. Aan het einde van hoofdstuk 2, in de verzen 17 en 18, heeft de schrijver iets gezegd, en dit is de eerste keer dat hij Jezus als Hogepriester noemt. Aangezien dit het enige boek in de Bijbel is dat Jezus een Hogepriester noemt, is dit de eerste verwijzing in de hele Schrift naar Jezus als onze Hogepriester. Hier wordt voor de allereerste keer een heel belangrijk onderwerp aangesneden.

In hoofdstuk 2, vers 17:

Daarom moest Hij in alles aan Zijn broeders gelijk worden, opdat Hij een barmhartig en een getrouw Hogepriester zou zijn in de dingen die God betreffen, om de zonden van het volk te verzoenen.

HEBREEËN 2:17

Hij verwijst naar de verzoening door voldoening die Jezus tot stand brengt, en dat is het verzoeningsoffer. De schrijver ziet dit ongetwijfeld als de tegenhanger van wat de hogepriester deed op de Grote Verzoendag, Jom Kipoer, wanneer hij het heilige der

heiligen binnenging. Dat is zeker het tafereel dat in hoofdstuk 9 voor ogen staat, en ongetwijfeld ook hier. Christus is de Hogepriester, niet slechts een priester.

In het Joodse stelsel waren er elke dag van het jaar priesters aan het werk. De hele dag door waren er priesters die offers brachten, wierook brandden in de tabernakel of de tempel, enzovoort. Een priester was een gewone functionaris in de tabernakel die elke dag werkzaamheden verrichtte. De hogepriester was de bijzondere man die één dag per jaar het heilige der heiligen binnenging. Door ter sprake te brengen dat Jezus de Hogepriester is, ligt de nadruk niet alleen op wat de hogepriester op een andere dag van het jaar gedaan zou kunnen hebben. De nadruk ligt op wat in het Joodse stelsel alleen de hogepriester doet, en dat is het heilige der heiligen binnengaan om verzoening te doen voor het volk.

Door Jezus de Hogepriester te noemen, komt de aandacht bijna automatisch te liggen op de verzoening, de Grote Verzoendag, Jom Kipoer, en de manier waarop Christus dat specifieke ritueel vervult. Jezus doet verzoening door voldoening voor de zonden van het volk, zegt hij in vers 17. Daarna gaat hij over op andere onderwerpen, of wijkt hij een beetje uit naar enkele andere belangrijke dingen die hij naar zijn gevoel moet zeggen. Aan het einde van hoofdstuk 4, in vers 14, komt hij op ditzelfde punt terug:

3

De hemelvaart en de meelevende Hogepriester

Nu wij dan een grote Hogepriester hebben, Die de hemelen is doorgegaan, namelijk Jezus, de Zoon van God, laten wij aan deze belijdenis vasthouden.

HEBREEËN 4:14

Dit is de tweede keer in de Schrift dat Jezus de Hogepriester wordt genoemd. En hij komt op dat punt terug:

Die door de hemel is gegaan.

Dat Jezus door de hemelen is gegaan, is een verwijzing naar Zijn hemelvaart. Hij ging door de wolken heen, zoals we weten, want in Handelingen hoofdstuk 1 staat dat de discipelen zagen hoe Jezus werd opgenomen.

En nadat Hij dit gezegd had, werd Hij opgenomen terwijl zij het zagen, en een wolk onttrok Hem aan hun ogen.

HANDELINGEN 1:9

De wolken waren dus als het voorhangsel. Wanneer de hogepriester het heilige der heiligen binnenging, verdween hij uit het zicht. De aanbidders wisten dat hij daar was, maar ze zagen hem niet meer. Hij was in het heilige der heiligen en sprenkelde namens hen bloed op het verzoendeksel.

De schrijver van Hebreëen geeft aan dat Jezus dat namens ons doet. Hij pleit voor ons in de tegenwoordigheid van God. Zijn hemelvaart door de wolken heen komt overeen met het binnengaan van de hogepriester door het voorhangsel, het heilige der heiligen in. Hij is uit het zicht verdwenen. Er staat:

Hij is door de hemel gegaan, Jezus, de Zoon van God.

Omdat we Hem hebben:

Nu wij dan een grote Hogepriester hebben, Die de hemelen is doorgedaan, namelijk Jezus, de Zoon van God, laten wij aan deze belijdenis vasthouden. Want wij hebben geen Hogepriester Die geen medelijden kan hebben met onze zwakheden, maar Een Die in alles op dezelfde wijze als wij is verzocht, maar zonder zonde.

HEBREEËN 4:14-15

Dit is opnieuw wat er eerder in hoofdstuk 2, vers 18 stond:

Want waarin Hij Zelf geleden heeft, toen Hij verzocht werd, kan Hij hen die verzocht worden, te hulp komen.

HEBREEËN 2:18

Hij heeft doorgemaakt wat wij hebben doorgemaakt, dus Hij leeft met ons mee. Dat staat hier. We hebben geen Hogepriester Die niet met ons kan meevoelen. Er staat:

Want wij hebben geen Hogepriester Die geen medelijden kan hebben met onze zwakheden, maar Een Die in alles op dezelfde wijze als wij is verzocht, maar zonder zonde. Laten wij dan met vrijmoedigheid naderen tot de troon van de genade, opdat wij barmhartigheid verkrijgen en genade vinden om geholpen te worden op het juiste tijdstip.

HEBREEËN 4:15-16

zegt hij.

4

De priester als middelaar tussen mens en God

Natuurlijk is de hoofdstukindeling in de Bijbel kunstmatig. De schrijvers van de Schrift schreven niet met een indeling in hoofdstukken en verzen. Die zijn later toegevoegd om het verwijzen gemakkelijker te maken. Vanaf dit punt gaat hij verder in wat wij hoofdstuk 5, vers 1 noemen. Hij gaat verder met wat hij zojuist heeft gezegd:

Want elke hogepriester die uit de mensen wordt genomen, is ten dienste van mensen aangesteld met het oog op de dingen die bij God te doen zijn, om gaven en offers te brengen vanwege de zonden.

HEBREEËN 5:1

Deze verzen vatten dingen samen die gelden voor priesters in het algemeen, voor het priesterschap van Aäron. Het eindigt met:

zoals Aäron dat was.

Aäron en zijn zonen waren de priesters van Israël binnen het stelsel van de tabernakel. Er waren dingen die voor hen golden, en enkele van die dingen zijn samengevat. Net zoals hij later, in hoofdstuk 7, een paar dingen over Melchizedek gaat samenvatten. Aan het begin van hoofdstuk 7 gaat hij de weinige dingen die we over Melchizedek weten bij elkaar zetten, op één plaats, en ze vervolgens uiteenzetten. Hier doet hij hetzelfde met Aäron.

Hier zijn een paar dingen die we weten over priesters uit het geslacht van Aäron. Allereerst zijn het mensen. Ze worden uit de mensen gekozen om die mensen bij God te vertegenwoordigen. Dat is wat een priester doet. Een priester is een middelaar tussen mensen en God. Er is een reden waarom katholieken hun geestelijken priesters noemen en protestanten dat niet doen. Het is niet alleen een kwestie van andere woorden gebruiken. Een protestant noemt de man op de kansel misschien de predikant, de voorganger of de prediker. Er zijn veel verschillende woorden die we bijna door elkaar kunnen gebruiken, maar priester is daar niet één van. Een priester bemiddelt namelijk specifiek tussen God en de mens en staat als een buffer tussen de zondaar en een heilige God.

De rooms-katholieken noemen hun geestelijken priesters omdat ze geloven dat die dat werkelijk doen. Ze geloven dat je niet rechtstreeks naar God kunt gaan; je moet via de priester gaan. Je kunt niet zomaar aan God je zonden belijden en het daarbij laten. Je moet naar een priester gaan en belijdenis doen. De priester in een katholieke kerk brengt daadwerkelijk een offer. Dat is wat priesters doen.

In onze protestantse gemeenten hebben we geen functionaris die daar een of ander offer brengt. Maar wanneer de priester het misoffer brengt, biedt hij het lichaam en bloed van Jezus opnieuw aan, zoals een priester een offer zou brengen. Katholieken hebben hierover een andere opvatting dan protestanten. Ik geloof dat wat de schrijver van Hebreeënen duidelijk probeert te maken, op dit punt meer steun biedt aan een protestantse denkwijze dan aan een rooms-katholieke. Want hij zegt dat Christus Degene is Die de Hogepriester is. Hij is de Middelaar.

5

Jezus deelt onze menselijke zwakheid

In het Oude Testament waren er priesters die tussen de mens en God stonden. God koos een man uit hun midden om Hem, God, en het volk tegenover elkaar te vertegenwoordigen. Dat heeft Jezus met andere priesters gemeen. De dingen die hij hier in vers 1 tot en met 4 over priesters zegt, zijn een combinatie van kenmerken die andere priesters en Christus gemeen hebben. Met andere woorden, manieren waarop Hij op andere priesters lijkt, maar ook bewust enkele tegenstellingen tussen het soort Priester dat Hij is en het soort priesters dat zij zijn.

We krijgen een overzicht van dingen die voor priesters in het algemeen gelden. Op sommige punten lijken ze op Christus, en op andere punten verschillen ze van Hem. Dat Hij uit de mensen werd gekozen, is waar. Jezus is een mens. God stuurde geen engel naar beneden om als hogepriester te dienen. Hij koos een mens. Hij schiep een mens. Hij liet Zelf een mens geboren worden om onze Priester te zijn. Hij is dus uit de mensen gekozen, niet uit een andere soort of uit engelenwezens.

Hij kan voluit medelijden hebben met de onwetenden en dwalenden, omdat hij ook zelf met zwakheid omvangen is. En daarom moet hij, evenals voor het volk, ook voor zichzelf offeren vanwege de zonden. En niemand neemt die eer voor zichzelf, maar men wordt er door God toe geroepen, zoals Aäron.

HEBREEËN 5:2-4

Dat geldt ook voor Jezus.

Vers 2 zegt:

hij kan met anderen meeleven.

Hij heeft het over priesters in het algemeen, want een priester, iedere priester, is een mens en heeft dezelfde menselijke zwakheden als de mensen die komen aanbidden. Hij mag dan gekozen zijn en het voorrecht hebben om voor hen naar God te gaan,

maar hij is nog steeds gewoon een mens, en hij weet hoe het is om een mens te zijn. Hij kan met hen meevoelen, omdat hij precies dezelfde zwakheden heeft als zij. Er is ook al op gewezen dat dit voor Christus geldt, zowel in hoofdstuk 2 als in hoofdstuk 4. Daar wordt erop gewezen dat Hij een Hogepriester is Die kan meevoelen, omdat Hij geleden heeft. Hij is verzocht zoals wij. Tot zover vertellen vers 1 en 2 ons dus dingen die voor alle priesters gelden, ook voor Jezus. In dit opzicht voldoet Jezus aan de voorwaarden om priester te zijn, net als ieder ander die priester is. Zijn taken komen daarmee overeen.

Vers 3 zegt:

Omdat hij voor zijn eigen zonden offers moet brengen, net zoals hij dat voor de zonden van het volk moet doen.

6

Jezus heeft geen offer voor eigen zonden nodig

Maar dit is anders. De hogepriesters in het Joodse stelsel waren zelf ook zondaars. Daarom moesten de offers die ze brachten ook voor henzelf zijn. Ze moesten zelfs een inwijdingsplechtigheid ondergaan wanneer ze het priesterambt aanvaardden. Daarbij werden bepaalde bijzondere offers gebracht, uitsluitend voor hun eigen zonden. Ze moesten eerst zelf deze reiniging ondergaan voordat ze ook maar het priesterambt konden aanvaarden. We lezen over die inwijding en de bijbehorende rituelen in Exodus, en later ook in Leviticus, wanneer ze die daadwerkelijk uitvoeren.

Het punt hier is dat we nu enkele verschillen in de vergelijking beginnen te zien. Christus is uit de mensen gekozen. Hij heeft menselijke zwakheid, zodat Hij kan meevoelen. Hij bemiddelt tussen mensen en God. Dat doet Hij door gaven en offers te brengen. In dit geval is Hijzelf Degene Die Hij offert. Dit zijn dus de manieren waarop Christus als Priester kan worden gezien, omdat alle priesters dit doen en Jezus dit doet.

Maar dan beginnen we enkele verschillen te zien. Het lijkt een beetje op wat hij in hoofdstuk 3 deed toen hij het over Mozes had. Allereerst zijn er enkele overeenkomsten tussen Christus en Mozes.

Hij is getrouw aan God, Die Hem aangesteld heeft, zoals ook Mozes trouw was in heel Zijn huis.

HEBREEËN 3:2

Dat is een overeenkomst. Maar dan gaat hij in op het verschil. Mozes was als een huis dat Jezus gebouwd had. Jezus heeft meer eer dan Mozes, omdat een man die een huis bouwt meer eer heeft dan het huis dat hij bouwt. Als de Schepper van Mozes verschilt Jezus van Mozes en is Hij meer dan Mozes.

Wat de schrijver dus doet, is iemand als Mozes nemen, of in dit geval Aäron en de priesters, en zeggen: dit zijn de manieren waarop ze op elkaar lijken. Maar ze lijken niet in alles op elkaar, want je begint te zien dat Christus meer is dan degene met wie Hij wordt vergeleken. Hij is meer dan Mozes. Hij is ook meer dan Aäron, omdat Aäron offers moest laten brengen voor zijn zonden. Jezus zal dat niet hoeven doen voor Zijn zonden.

7

God roept Aäron en stelt Jezus aan

In vers 4 staat:

En niemand neemt die eer voor zichzelf, maar men wordt er door God toe geroepen, zoals Aäron.

HEBREEËN 5:4

In dit opzicht is er opnieuw een overeenkomst met Hem. God riep Aäron. Aäron meldde zich niet vrijwillig aan. Hij solliciteerde niet naar de functie. God zei tegen Mozes:

Wat u betreft, laat uw broer Aäron en zijn zonen die bij hem zijn, bij u komen uit het midden van de Israëlieten om Mij als priester te dienen: Aäron, Nadab en Abihu, Eleazar en Ithamar, de zonen van Aäron.

EXODUS 28:1

Aäron had misschien andere plannen met zijn leven, maar dat is zijn probleem. Hij moet doen waartoe God hem roept, net als ieder ander. God riep Aäron om priester te zijn. Het maakte niet uit of hij het leuk vond of niet, of het zijn eerste beroepskeuze was, of dat was wat hij werkelijk voor zijn kinderen in gedachten had. Dat is wat ze gaan doen. God stelt de priesters aan.

Jezus is ook aangesteld, en dat is een punt van overeenkomst. Vers 5 zegt:

Zo heeft ook Christus Zichzelf niet de eer gegeven om Hogepriester te worden, maar Hij Die tot Hem heeft gesproken: U bent Mijn Zoon, heden heb Ik U verwekt.

HEBREEËN 5:5

Daar heb je dus de overeenkomst. Aäron solliciteerde niet naar de functie. Jezus eigenlijk ook niet. Hij maakte Zichzelf niet tot Hogepriester. Hij had er geen bezwaar tegen, en voor zover wij weten had Aäron er ook geen bezwaar tegen. Maar Aäron kon zichzelf niet wijden en zichzelf tot hogepriester maken, en geen enkele andere Israëliet kon dat. Evenmin besloot Jezus zomaar op eigen gezag dat Hij Priester zou worden. Dit was een aanstelling die Hij van Zijn Vader ontving.

Dit wordt hier naar voren gebracht:

Christus heeft Zichzelf niet de eer gegeven om Hogepriester te worden, maar die eer kreeg Hij van Degene Die tegen Hem zei: Jij bent Mijn Zoon, vandaag ben Ik Je Vader geworden.

8

Gods Zoon en Zijn aanstelling in Psalm 2

We zijn dit vers eerder in Hebreeën tegengekomen. Het is zelfs de eerste passage uit het Oude Testament die de schrijver van Hebreeën citeerde, in hoofdstuk 1, vers 5. Ik heb toen gezegd dat de twee keer dat dit vers in Hebreeën voorkomt, de twee christologische delen van het betoog inleiden.

Het eerste christologische betoog komt er in wezen op neer dat Christus boven alles verheven is: boven engelen, boven Mozes, boven Jozua, boven alles. Het begint met dit citaat uit Psalm 2:7. God zei tegen Hem:

Ik zal het besluit bekendmaken: De HEERE heeft tegen Mij gezegd: U bent Mijn Zoon, Ík heb U heden verwekt.

PSALMEN 2:7

In het eerste betoog gebruikt hij dat om erop te wijzen dat God dat tegen geen enkele engel heeft gezegd. Zo wordt dus de gedachte ingeleid dat Jezus boven engelen verheven is. Vandaar gaan we verder naar al het andere waarboven Hij verheven is. Maar de verhevenheid van Christus in het algemeen wordt ingeleid door dit specifieke vers uit Psalm 2:7 te gebruiken. Het betoog is nu verschoven naar het belangrijkste punt van het boek, en dat is het hogepriesterschap van Christus. Het punt dat hij maakt door hetzelfde vers, Psalm 2:7, te citeren, is niet zozeer dat Christus boven alles verheven is. Natuurlijk is Christus boven alles verheven, maar het belangrijkste punt van dit betoog is dat Christus Zichzelf niet in deze positie heeft aangesteld. Hoewel Hij boven alles verheven was, is Hij onderworpen aan Zijn Vader. Het was de Vader Die Hem in deze rol heeft aangesteld.

Hij komt dus terug op hetzelfde vers, dat gebruikt werd om Zijn verhevenheid boven engelen te laten zien. Nu wordt het gebruikt om te laten zien dat Hij Zichzelf niet heeft aangesteld. Het was Iemand Die tegen Hem zei:

Jij bent Mijn Zoon.

Dat zei Hij niet tegen Zichzelf. Zo komen we nu bij het volgende betoog van het boek, over het priesterschap van Christus: Christus Die door God is uitgekozen om de uiteindelijke Hogepriester te zijn. Dit volgende deel van het betoog wordt ingeleid met dezelfde tekst uit het Oude Testament waarmee het eerste deel van het betoog werd ingeleid.

God zei tegen Hem in Psalm 2:7:

Jij bent Mijn Zoon, vandaag ben Ik Je Vader geworden.

9

Opstanding en hemelvaart als ambtsaanvaarding

We zagen dit door het te vergelijken met Paulus' citaat van dit vers in Handelingen 13. Paulus citeert dit vers ook in Handelingen 13:33. Hij predikt in de synagoge van Antiochië in Pisidië, en hij zegt:

zoals ook in de tweede psalm geschreven staat: U bent Mijn Zoon, heden heb Ik U verwekt.

HANDELINGEN 13:33

Deze dag waarop Jezus verwekt werd, zei Paulus, verwijst naar Jezus' opstaan uit de dood. Het verwijst naar wat Paulus in Kolossenzen over Jezus zei:

En Hij is het hoofd van het lichaam, namelijk van de gemeente, Hij, Die het begin is, de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in allen de Eerste zou zijn.

KOLOSSENZEN 1:18

Een verwijzing naar de opstanding. Maar de eerste christenen begrepen dat de opstanding, hoe belangrijk die ook was, slechts de eerste fase van Zijn verheerlijking was. De opstanding was de eerste stap, het graf uit. De volgende stap was omhoog, de hemel in, naar de rechterhand van God, waar Hij als Koning op de troon zit en, zoals de schrijver van Hebreeën zegt, bovendien als Hogepriester.

De meeste Bijbelschrijvers bezagen het binnengaan van de hemel vanuit één gezichtspunt: zo besteeg Christus de troon, nam Hij een koninkrijk in bezit en werd Hij de Koning. Hij zit aan de rechterhand van God, op de troon. Hij is daar de Koning. De schrijver van Hebreeën zegt dat Hij niet alleen een Koning is, maar ook een Priester. Zijn hemelvaart was ook Zijn inwijding in de priesterlijke rol.

Dus deze uitspraak:

Zo heeft ook Christus Zichzelf niet de eer gegeven om Hogepriester te worden, maar Hij Die tot Hem heeft gesproken: U bent Mijn Zoon, heden heb Ik U verwekt.

HEBREEËN 5:5

verwijst naar de opstanding als voorloper van de hemelvaart. Bij die hemelvaart wordt Hij in de positie van Hogepriester geplaatst, en ook in de positie van Koning. Dit vers is geschikt om vast te stellen dat Jezus op bevel van Zijn Vader tot Hogepriester werd aangesteld. Het is immers de Vader Die dit tegen Hem zei. Hij is zoals Aäron. Hij heeft Zichzelf niet aangesteld.

10

Koning en Priester volgens Psalm 110

Hij zegt ook op een andere plaats, en die plaats is Psalm 110, vers 4:

De HEERE heeft gezworen en Hij zal er geen berouw van hebben:
U bent Priester voor eeuwig, naar de ordening van Melchizedek.

PSALMEN 110:4

De schrijver van Hebreëen heeft hier een stevige retorische basis om te zeggen dat Jezus, toen Hij ten hemel voer en aan de rechterhand van God ging zitten, niet alleen Koning werd, maar ook Priester. Psalm 110 is de psalm die door de schrijvers van het Nieuwe Testament het vaakst wordt geciteerd. De schrijvers van het Nieuwe Testament citeerden veel uit de Psalmen, meer uit de Psalmen dan uit enig ander boek van het Oude Testament. Maar van de psalmen was dit de psalm die ze het vaakst citeerden of waarop ze het vaakst zinspeelden: Psalm 110.

Meestal citeerden ze vers 1, dat luidt:

Een psalm van David. De HEERE heeft tot mijn Heere gesproken:
Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden gemaakt zal
hebben tot een voetbank voor Uw voeten.

PSALMEN 110:1

Het vers wordt niet alleen geciteerd, er wordt ook vaak op gezinspeeld. Vrijwel elke keer dat het Nieuwe Testament spreekt over Christus aan de rechterhand van God, is dat een toespeling op deze psalm. Een van de laatste verzen in het boek Markus zegt:

De Heere dan is, nadat Hij tot hen gesproken had, opgenomen in
de hemel en heeft Zich gezet aan de rechter hand van God,

MARKUS 16:19

Niemand heeft Hem dat zien doen. Hoe weet Markus dat het gebeurd is? Omdat hij Psalm 110 kende. In Psalm 110 zei God tegen Jezus toen Hij ten hemel voer:

Een psalm van David. De HEERE heeft tot mijn Heere gesproken:
Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden gemaakt zal
hebben tot een voetbank voor Uw voeten.

PSALMEN 110:1

De eerste christenen wisten dat Jezus daar was.

Maar dat is dezelfde psalm waarin God drie verzen later zegt:

Jij bent voor altijd priester, zoals Melchizedek dat was.

Hier heeft de schrijver van Hebreeën iets uit die psalm gehaald wat geen enkele andere schrijver van de Schrift deed. Namelijk dat, toen Jezus als Koning aan de rechterhand van God ging zitten, er in diezelfde psalm ook een verwijzing staat naar Hem als Priester. Die psalm vertelt ons dat Jezus ten hemel voer om een troon te bestijgen en een priesterlijke rol op Zich te nemen.

11

Melchizedek in het Oude Testament

Deze psalm is dus een heel belangrijke psalm. Hij introduceert niet alleen het feit dat de Messias Priester zal zijn, maar ook het mysterieuze element dat Hij Priester is naar de ordening van Melchizedek. Melchizedek is een van de meest mysterieuze personen in het Oude Testament. Er zijn personen in de Bijbel die nog korter worden genoemd dan hij, maar die zijn niet zo belangrijk. Er zijn mensen van wie de namen alleen maar in geslachtsregisters staan. We weten niets over hen. Ze zijn mysterieus als we belangstelling voor hen hebben, maar die hebben we niet. We hebben belangstelling voor Melchizedek omdat Abraham Melchizedek eer bewees. Abraham beschouwde Melchizedek als zijn meerdere. God zei dat de Messias Priester zou zijn naar de ordening van Melchizedek. Dat maakt hem interessant. Dat maakt hem intrigerend. Dat maakt hem belangrijk op manieren waarop zomaar een naam in een

geslachtsregister misschien niet zo belangrijk is. Maar het probleem is dat we in het Oude Testament nauwelijks meer over hem hebben dan over een naam die in een geslachtsregister staat. We hebben wel meer, maar niet veel meer. Slechts een paar verzen in Genesis 14, waar hij plotseling verschijnt. Er worden een paar dingen gezegd en dan verdwijnt hij weer uit beeld. Vervolgens wordt hij duizend jaar later opnieuw door de psalmdichter genoemd: de Messias is Priester naar de ordening van Melchizedek.

Daarna hoor je weer duizend jaar lang niets over Melchizedek. De man verschijnt in de Schrift met tussenpozen van duizend jaar. Hij ontmoet Abraham tweeduizend jaar voor Christus. Hij wordt door David genoemd, duizend jaar voor Christus. Vervolgens wordt hij na de tijd van Christus genoemd door de schrijver van Hebreeën. Drie gedeelten van de Schrift noemen Melchizedek, en ze zijn met tussenpozen van duizend jaar geschreven. Geen ervan zegt veel, totdat je bij Hebreeën komt.

Hier laat de schrijver van Hebreeën zien wat hij waard is, wat voor Bijbelleraar hij is. Hij is geweldig, want hij neemt die piepkleine stukjes informatie over deze mysterieuze persoon, Melchizedek, uit het Oude Testament en schrijft er een heel hoofdstuk over, hoofdstuk 7. Elk argument dat hij aanvoert is behoorlijk verbluffend, en wordt behoorlijk goed onderbouwd door de informatie waarop hij het baseert. Deze man heeft ongetwijfeld dag en nacht over de Schrift nagedacht. Hij is vooral geboeid geraakt door deze uitspraak in Psalm 110, vers 4:

De HEERE heeft gezworen en Hij zal er geen berouw van hebben:
U bent Priester voor eeuwig, naar de ordening van Melchizedek.

PSALMEN 110:4

12

Davids profetie over een ander priesterschap

Wat merkwaardig dat David dit schrijft. In de tijd van David bestond er al een priesterlijke ordening die God had ingesteld: Aäron. Er was een tabernakel in de tijd van David. Er waren priesters. Er waren priesters uit het geslacht van Aäron. Hoe kwam David ooit op het idee dat er ooit een ander soort priesterschap nodig zou zijn?

Wat is er mis met het priesterschap van Aäron? Waarom zou dat niet gewoon voor altijd blijven bestaan? En als er een ander moet komen, waarom zou David dan denken aan Melchizedek? Deze schimmige, mysterieuze persoon die in de dagen van Abraham kort en zonder uitleg verschijnt en vervolgens uit het verhaal verdwijnt? Waar haalde David dit vandaan?

Ik denk dat we moeten zeggen dat David door de Heilige Geest geïnspireerd werd. De schrijver van Hebreeën gaat ervan uit dat in de uitspraak die David heeft opgeschreven, God tot de Messias spreekt, net als in vers 1 van die psalm. Overigens heeft Jezus Zelf bevestigd dat die psalm geïnspireerd is, toen Hij de Joden om Hem heen vroeg:

Wat denkt u over de Christus? Wiens Zoon is Hij? Zij zeiden tegen Hem: Davids Zoon.

MATTHEÛS 22:42

Ze zeiden:

De zoon van David.

Jezus zei:

Hij zei tegen hen: Hoe kan David Hem dan, in de Geest, zijn Heere noemen, als hij zegt:

MATTHEÛS 22:43

Je noemt je zoon niet je heer. Eerder andersom. Dus waarom zei David:

Een psalm van David. De HEERE heeft tot mijn Heere gesproken: Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden gemaakt zal hebben tot een voetbank voor Uw voeten.

PSALMEN 110:1

Jezus citeert Psalm 110, vers 1, en zegt dat David hier naar de Messias verwijst als zijn eigen Heere. Hoe kan Hij dan Davids Zoon zijn? Natuurlijk is Hij Davids Zoon. Maar waar Hij op doelt, is dat Hij meer is dan dat. Hij is ook Gods Zoon. Daardoor staat Davids Zoon boven David. Jezus is dus Degene Die als eerste het gebruik van Psalm 110 als een messiaanse uitspraak bevestigt. De andere schrijvers van de Schrift volgen Jezus daarin. Deze schrijver is de enige schrijver van het Nieuwe Testament die verder gaat, vers 4 van die psalm citeert en daar een theologische verhandeling van maakt. Heel intrigerend, de inzichten van deze man die dit boek heeft geschreven.

De twee verzen die hij hier in hoofdstuk 5, vers 5 en 6, heeft aangehaald, Psalm 2:7 en Psalm 110, vers 4, dienen allebei om duidelijk te maken dat Christus Zichzelf niet verheerlijkt heeft om Priester te worden. Hij citeert twee uitspraken waarin wordt gezegd dat het aan God is om Jezus tot die positie te verheffen. God zei:

Ik zal het besluit bekendmaken: De HEERE heeft tegen Mij gezegd: U bent Mijn Zoon, Ik heb U heden verwekt.

PSALMEN 2:7

God zei:

De HEERE heeft gezworen en Hij zal er geen berouw van hebben: U bent Priester voor eeuwig, naar de ordening van Melchizedek.

PSALMEN 110:4

Deze twee verzen ondersteunen zijn punt dus uitstekend. Dit was niet Jezus' idee. Het was het idee van de Vader. Het was Gods idee.

13

Diepere waarheden vragen geestelijke rijpheid

Over Christus staat er in vers 7:

In de dagen dat Hij op aarde was, heeft Hij met luid geroep en onder tranen gebeden en smeekbeden geofferd aan Hem Die Hem uit de dood kon verlossen. En Hij is uit de angst verhoord.

HEBREEËN 5:7

Het is heel duidelijk dat de schrijver op het punt is gekomen waarop hij klaar is om over zijn hoofdstelling te spreken: Christus, voor eeuwig Priester naar de ordening van Melchizedek. Maar dan houdt hij zich in en zegt: ‘Deze mensen aan wie ik schrijf — dit is geen oppervlakkige stof. Deze mensen zijn traag van begrip. Ze zijn onvolwassen. We hebben het hier over de diepe dingen van God.’

Je herinnert je misschien dat Paulus in de eerste verzen van hoofdstuk 3 van 1 Korinthe zegt dat hij hun geen vast voedsel had gegeven, maar alleen melk, omdat ze kleine kinderen waren en vleselijk. Maar in hoofdstuk 2 van 1 Korinthe, vers 6, zegt Paulus:

En wij spreken wijsheid onder de geestelijk volwassenen, maar een wijsheid niet van deze wereld, en ook niet van de leiders van deze wereld, die tenietgedaan worden.

1 KORINTHE 2:6

Daarmee bedoelt hij niet de Korintheïers. Zij zijn niet volwassen. Maar tegen andere mensen, tegen volwassen mensen:

Wij spreken echter de wijsheid van God, als een geheimenis; een wijsheid die verborgen was en die God vóór alle eeuwen voorbestemd heeft tot onze heerlijkheid;

1 KORINTHE 2:7

zegt hij.

En hij zegt dat dit de diepe dingen van God zijn. Dan zegt hij verder, in 1 Korinthe 2:14:

Maar de natuurlijke mens neemt de dingen van de Geest van God niet aan, want ze zijn dwaasheid voor hem. Hij kan ze ook niet leren kennen, omdat ze geestelijk beoordeeld worden.

1 KORINTHE 2:14

Wat Paulus eigenlijk zegt, en de schrijver van Hebreeën denkt er ongetwijfeld precies hetzelfde over, is dat sommige mensen niet volwassen genoeg zijn om diepere waarheden toevertrouwd te krijgen. Er zijn waarheden die iedereen kan kennen, en er zijn er ook die alleen aan volwassen mensen kunnen worden toevertrouwd. De Korintheïers waren niet volwassen, dus wilde Paulus hun die niet toevertrouwen. Hij zegt:

Ik heb u met melk gevoed en niet met vast voedsel, want u kon dat nog niet verdragen; ja, u kunt dat ook nu nog niet,

1 KORINTHE 3:2

zegt hij.

Maar hij zegt: 'Wanneer ik bij meer volwassen mensen ben, geestelijke mensen die dingen geestelijk kunnen onderscheiden, de diepe dingen van God', zei hij,

De geestelijke mens beoordeelt wel alle dingen, zelf echter wordt hij door niemand beoordeeld.

1 KORINTHE 2:15

'Dat zijn dingen waarover ik jullie, Korintheïers, niets vertel, omdat jullie zulke mensen niet zijn. Jullie zijn niet de volwassen mensen aan wie ik deze dingen vertel.'

14

De waarschuwing tegen geestelijke stilstand

De schrijver van Hebreeëen worstelt met hetzelfde. Hij wil over iets diepgaands spreken, en het is maar goed dat hij uiteindelijk besloten heeft dat te doen. Anders zouden we het nooit weten, want hij is de enige schrijver in het Nieuwe Testament die over deze dingen gesproken heeft. Maar hij vroeg zich af of hij het wel moest doen: ‘Zal ik hierop ingaan? Ik heb veel te zeggen over deze Melchizedek, maar jullie kunnen hem eigenlijk niet zo goed aanhoren, omdat jullie traag van begrip zijn.’

Hierna gaat hij zeggen dat ze inmiddels leraars zouden moeten zijn, maar dat ze nog maar kleine kinderen zijn. Dit leidt tot zijn volgende waarschuwend gedeelte: jullie gaan niet echt vooruit; misschien gaan jullie wel achteruit. Het is de derde keer in het boek Hebreeëen dat hij van zijn onderwerp afwijkt en overgaat tot een waarschuwend gedeelte over het gevaar dat je niet opgroeit in Christus. Hij overweegt om het priesterschap van Melchizedek aan deze toehoorders uiteen te zetten. En de vraag of het wel of niet verstandig is om dit bij juist deze groep ter sprake te brengen, brengt hem ertoe over te gaan tot dit waarschuwend gedeelte. Dat begint bij hoofdstuk 5, vers 12, loopt door tot het einde van hoofdstuk 5 en vervolgens door heel hoofdstuk 6.

Na hoofdstuk 6 heeft hij zijn frustratie over hen echter voldoende geuit. Hij zegt: ‘Goed, ik ga een poging wagen. Ik ga proberen dit te doen. Ik ga ermee verder. Jullie zijn kleine kinderen. Dit is vast voedsel, geen melk. Ik weet niet zeker of jullie dit kunnen verteren, maar ik moet het kwijt.’ Dus gaat hij verder en schrijft hoofdstuk 7, dat hij nu gaat schrijven. In hoofdstuk 5, vers 9 en 10, zegt hij dat Christus door God geroepen is als Priester naar de ordening van Melchizedek. Vanaf die uitspraak had hij rechtstreeks naar hoofdstuk 7 kunnen gaan.

15

Onderwijs afstemmen op de toehoorders

Maar hij is een invoelend man, net als Jezus. Toen Jezus met de discipelen in de bovenzaal was, zei Hij tegen Zijn discipelen, in Johannes 16:12 en 13:

Nog veel heb Ik tegen u te zeggen, maar u kunt het nu niet dragen. Maar wanneer Die komt, de Geest van de waarheid, zal Hij u de weg wijzen in heel de waarheid, want Hij zal niet vanuit Zichzelf spreken, maar wat Hij gehoord zal hebben, zal Hij spreken, en de toekomstige dingen zal Hij u verkondigen.

JOHANNES 16:12-13

Het is voor een leraar heel moeilijk om zijn toehoorders niet alles te vertellen wat hij weet. Om te beginnen wil je graag laten zien hoeveel je weet. Maar dat is niet altijd goed voor mensen. Een leraar moet niet alleen maar bereid zijn alles uit te spuien wat hij weet. Hij moet zijn uiteenzetting afstemmen op de behoeften en de mogelijkheden van zijn toehoorders. Als je vast voedsel in de keel van een baby duwt, zal die erin stikken.

Jezus zei tegen de discipelen:

Ik wil jullie nog heel veel vertellen, en dit is Mijn laatste avond met jullie. Morgen word Ik gekruisigd, en het wordt al laat vanavond, en Ik zou nog veel meer willen zeggen, maar daar wacht Ik nog even mee, want jullie kunnen het nog niet aan. Er zijn dingen die Ik wil vertellen die jullie nu nog niet aankunnen. Ik zal erop moeten vertrouwen dat de Heilige Geest jullie later helpt om de dingen te begrijpen die Ik jullie nu graag zou vertellen, zodra jullie daar volwassen genoeg voor zijn.

Paulus is in 1 Korinthe 3 hetzelfde soort leraar. Hij gaat daar niet op in. Hij wil het wel, maar hij kan het niet.

Jullie zijn er nog niet aan toe om dit te ontvangen.

De schrijver van Hebreëen doet wat Paulus en Jezus niet doen. Hij zegt: ‘Ik denk niet dat jullie dit kunnen ontvangen, maar ik ga het toch geven. Misschien kan iemand die dit boek later leest en die volwassener is dan jullie, er baat bij hebben. Maar ik ga dit niet onuitgesproken laten.’

Ik ben eerlijk gezegd blij dat hij die aanpak heeft gekozen. Niet dat wij per se volwassen genoeg zijn om hier alles uit te halen wat we eruit zouden moeten halen. Maar als het niet voor iemand was opgeschreven, zouden we er helemaal niets van weten. We zien dus dat hij in vers 12 opnieuw afwijkt van de hoofdlijn van zijn betoog en daar in hoofdstuk 7 op terugkomt. Maar ondertussen willen we enkele van deze verzen bekijken, vooral vers 7 tot en met 9, omdat daar een paar uitspraken in staan die ons een beetje ongemakkelijk maken. In vers 7 staat over Jezus:

16

Jezus bidt met luid geroep en tranen

In de dagen dat Hij op aarde was, heeft Hij met luid geroep en onder tranen gebeden en smeekbeden geofferd aan Hem Die Hem uit de dood kon verlossen. En Hij is uit de angst verhoord. Hoewel Hij de Zoon was, heeft Hij toch gehoorzaamheid geleerd uit wat Hij heeft geleden. En toen Hij volmaakt was geworden, is Hij voor allen die Hem gehoorzamen, een oorzaak van eeuwige zaligheid geworden. Door God is Hij Hogepriester genoemd naar de ordening van Melchizedek. Over hem hebben wij veel dingen te zeggen, die moeilijk zijn om uit te leggen, omdat u traag geworden bent in het horen.

HEBREEËN 5:7-11

Daar eindigt de zin nog niet, maar er staan een paar dingen in die we moeten bekijken voordat we de zin afmaken. Hij zegt dat Jezus bad in de tijd dat Hij op aarde was. Hij riep tot God met gebeden en smeekbeden, met luid geroep en tranen. Dit is vrijwel zeker een verwijzing naar het gebed van Christus in de hof van Gethsémané. Al is het

niet ondenkbaar dat Christus veel van zulke gebedsmomenten heeft gehad. De Evangeliën vertellen ons immers dat Jezus soms lang voordat het dag werd opstond en naar buiten ging om alleen te bidden. De discipelen waren er niet bij om dat te zien. Ze wisten niet wat Hij bad, wat Hij deed. Maar misschien was dit Zijn gewone gebedsleven. Hij bad vanuit wanhoop, en dat is trouwens de allerbeste manier om te bidden.

Ik denk dat onze gebeden soms inhoudsloos en krachteloos zijn omdat we eenvoudigweg geen enkel gevoel van wanhoop hebben. We hebben het behoorlijk goed. We leven niet in een oorlogsgebied. Er vallen geen bommen overal om ons heen. Er trekken geen plunderende moslimhorden rond die de armen en benen van onze familieleden afhakken. Er komen geen communistische functionarissen binnen die zeggen: 'Spuug op de Bijbel, of we schieten je nu meteen door je hoofd.' Dat gebeurt op dit moment ergens in de wereld. Christenen krijgen daarmee te maken. Christenen hebben de hele geschiedenis door met dat soort dingen te maken gehad. Wij niet. Het is moeilijk om je wanhopig te voelen.

We zeggen:

Uw Koninkrijk kome. Uw wil geschiede, zoals in de hemel zo ook op de aarde. Geef ons heden ons dagelijks brood.

MATTHEÛS 6:10-11

Dat kunnen we allemaal uit ons hoofd opzeggen zonder er enige bijzondere behoefte aan te voelen, want onze kasten en koelkasten liggen al vol met dagelijks brood. We hebben vandaag geen dagelijks brood nodig. Vraag het me over een week nog eens. Ik zit op dit moment niet echt in de problemen. Mijn gebeden zijn soms nogal flauw omdat ik niet wanhopig ben. Maar misschien ben ik niet wanhopig omdat ik niet echt beseft hoe de werkelijkheid is. We bevinden ons in wanhopige situaties. De gemeente in Amerika kwijnt geestelijk beslist weg, terwijl de gemeente in sommige van die landen waar vervolging plaatsvindt, bloeit. Misschien is onze toestand wanhopiger dan we beseffen.

Maar Jezus had blijkbaar een toon van wanhoop in Zijn gebeden. Wanhopig voor God staan en zeggen: 'Ik verlang wanhopig naar U. Ik heb geen andere hoop dan U. Er is niemand die mij kan redden behalve U. Er is niemand die kan doen wat er moet gebeuren behalve U. We zijn hier wanhopig.' Dat is een goede basis om te bidden. Dat deed Jezus. Hij bad wanhopig, met gebeden en smeekbeden en luid geroep en tranen. En als hij op Gethsémané doelt, dan weten we dat Hij zelfs zweette,

En Hij kwam in zware zielenstrijd en bad des te vuriger. En Zijn zweet werd als grote druppels bloed, die op de aarde neervielen.

LUKAS 22:44

17

Jezus weerstaat de verzoeking in Gethsémané

Verderop, in Hebreeën hoofdstuk 12, waar hij zijn lezers aanspoort om te volharden onder moeilijkheden enzovoort, doet hij deze interessante uitspraak. In Hebreeën 12, vers 4 staat:

U hebt nog niet tot bloedens toe weerstand geboden in uw strijd tegen de zonde.

HEBREEËN 12:4

Dat kan natuurlijk betekenen dat je in je strijd tegen de zonde nog niet als martelaar bent gestorven. Maar het zou een toespeling op Christus kunnen zijn, want het voorgaande vers gaat over Christus. Er staat:

Want let toch scherp op Hem Die zo'n tegenspraak van de zondaars tegen Zich heeft verdragen, opdat u niet verzwakt en bezwijkt in uw zielen.

HEBREEËN 12:3

Jullie hebben nog niet tot bloedens toe weerstand geboden zoals Hij dat deed.

Hij heeft inderdaad tot bloedens toe weerstand geboden, in de zin dat Hij daadwerkelijk gekruisigd werd. Maar daarvoor verloor Hij ook al bloed, en dat gebeurde toen Hij weerstand bood tegen de zonde. Ongetwijfeld werd Jezus in de hof van Gethsémané verzocht zoals op geen enkel ander moment in Zijn leven, om misschien een andere weg te nemen dan de weg die God voor Hem had. En we weten dat Hij zelfs bad of God, als het mogelijk was, het plan zou veranderen. Jezus werd heel sterk verzocht om het kruis te vermijden. Dat vermijden was een verzoeking, en Hij bood daar weerstand aan. Hij streed daartegen in gebed. De spanning was zo groot dat Hij als het ware bloeddruppels zweette. De schrijver van Hebreeën zei dat je nog niet op die manier tegen de zonde hebt gestreden. Misschien doelt hij niet zozeer op het bloedvergieten bij Jezus' dood, als wel op het bloed dat Hij verloor bij Zijn luide geroep en tranen en zweet. Dat maakte op dat moment deel uit van Zijn gebedsleven, toen Hij weerstand bood aan de verzoeking om de verkeerde weg te gaan. De schrijver zegt: 'Zo ver ben je nog niet gekomen. Zo wanhopig ben je nog niet geweest. Je hebt nog niet zó wanhopig tegen de zonde gestreden als Hij.' Daarin is Hij ons voorbeeld.

18

Verhoord door de dood heen

Maar de schrijver zegt hier in hoofdstuk 5, vers 7, dat de gebeden van Christus zo waren. En dan staat er aan het eind van vers 7, vreemd genoeg:

In de dagen dat Hij op aarde was, heeft Hij met luid geroep en onder tranen gebeden en smeekbeden geofferd aan Hem Die Hem uit de dood kon verlossen. En Hij is uit de angst verhoord.

HEBREEËN 5:7

Dat is vreemd, want Hij bad tot Hem Die Hem van de dood kon redden. Zoals het uiteindelijk liep, werd Jezus, op een bepaalde manier gezien, niet van de dood gered. Hij moest immers toch naar het kruis. Waar Hij eigenlijk om bad, was om van de dood gered te worden. Zijn gebed was:

En nadat Hij iets verder gegaan was, wierp Hij Zich met het gezicht ter aarde en bad: Mijn Vader, als het mogelijk is, laat deze drinkbeker aan Mij voorbijgaan. Maar niet zoals Ik wil, maar zoals U wilt.

MATTHEÛS 26:39

Kunnen We het plan veranderen? Kunnen We hier onderuit komen? Is er een manier om dit te doen? In zekere zin werd Zijn gebed niet verhoord. En toen dat niet gebeurde, zei Jezus:

Jezus dan zei tegen Petrus: Steek uw zwaard in de schede. De drinkbeker die de Vader Mij gegeven heeft, zal Ik die niet drinken?

JOHANNES 18:11

Hij legde Zich erbij neer dat Zijn gebed niet verhoord werd. De beker zou niet aan Hem voorbijgaan. De beker was Hem gegeven om te drinken, en Hij zei: 'Dan zal Ik hem drinken.'

Er is dus een bepaald opzicht waarin we denken dat de schrijver had moeten zeggen: 'Maar Zijn gebed werd niet verhoord, omdat het niet Gods wil was dat die beker Hem bespaard bleef.' Maar de schrijver zegt dat Hij verhoord werd. Zijn gebeden om van de dood verlost te worden, werden verhoord. Hoe dan? Hij stierf. Maar natuurlijk werd Hij daarna van de dood verlost, toen Hij opstond. Zijn opstanding was beslist een verlossing van de dood. Hoe zou je het anders noemen? Het was verlossing door de dood heen. Het was verlossing nadat Hij de dood had ondergaan.

Wij zouden graag uit onze beproevingen verlost worden zonder erdoorheen te gaan. God heeft beloofd dat Hij ons uit onze beproevingen zal verlossen, maar misschien pas nadat ze voorbij zijn. Wij willen dat Hij ons eruit verlost voordat ze beginnen. En dat is niet noodzakelijk het plan. Het kan wel zo zijn. Wie weet van hoeveel dingen God ons elke dag verlost zonder dat we ons daarvan bewust zijn? Hoeveel rampen probeert de duivel in ons leven te brengen, maar:

De engel van de HEERE legerd zich rondom hen die Hem vrezen,
en redt hen.

PSALMEN 34:8

Misschien wordt er elke minuut op allerlei manieren strijd tegen ons gevoerd, terwijl we ons daar niet van bewust zijn. Wij denken alleen maar dat alles prachtig is. En voor ons is dat ook zo, omdat de engelen die God stuurt alle aanvallen afslaan.

Maar er zijn momenten waarop God zegt: 'Ik ga je uit deze beproeving verlossen, maar je zult er eerst doorheen gaan. Daarna zal Ik je eruit verlossen.' Jezus bad tot Hem Die Hem van de dood kon verlossen, en Hij werd verhoord. God verloste Hem inderdaad van de dood nadat Hij gestorven was, niet daarvoor. Het lijkt erop dat Jezus in Zijn gebed meer het andere bedoelde: 'Kunnen We het hiermee niet zo ver laten komen? Zou de beker van Mij weggenomen kunnen worden?' Dat kreeg Hij niet. Maar Hij werd wel van de dood verlost. Hij werd opgewekt. En dat is misschien wat de schrijver van Hebreëen bedoelt, want het is een verrassende uitspraak als je hem hoort zeggen dat Hij verhoord werd. Zijn gebed werd verhoord, wat erop wijst dat het gehoord en beantwoord werd vanwege Zijn godsvrucht.

[Vertalersnoot: De spreker gebruikt een Engelse vertaling met 'verhoord vanwege Zijn godsvrucht'. De hierboven aangehaalde Nederlandse weergave luidt 'uit de angst verhoord'.]

19

Gehoorzaamheid leren door lijden

Vers 8 bevat nog enkele andere problemen:

Hoewel Hij de Zoon was, heeft Hij toch gehoorzaamheid geleerd uit wat Hij heeft geleden.

HEBREEËN 5:8

Het probleem met deze passage is natuurlijk dat er staat dat Hij gehoorzaamheid leerde. Kinderen die door hun ouders worden opgevoed, leren vaak gehoorzaamheid door wat ze lijden. Dat wil zeggen dat ze terechtgewezen worden wanneer ze iets verkeerd doen. Eerst zijn ze ongehoorzaam, maar ze leren gehoorzaam te zijn. En als dat is wat het betekent, en zo klinkt het wel, dan klinkt het bijna alsof Jezus eerst ongehoorzaam was. Maar Hij onderging het lijden en Zijn Vader tuchtigde Hem, en Hij leerde hoe Hij gehoorzaam moest zijn.

Dat kan het natuurlijk niet betekenen, want ongehoorzaamheid is zonde. En de schrijver heeft ons in het vorige hoofdstuk al verteld, in hoofdstuk 4, vers 15:

Want wij hebben geen Hogepriester Die geen medelijden kan hebben met onze zwakheden, maar Een Die in alles op dezelfde wijze als wij is verzocht, maar zonder zonde.

HEBREEËN 4:15

De schrijver zegt dus niet dat Jezus eerst zondigde en vervolgens door Zijn lijden en tuchting leerde om niet meer te zondigen en gehoorzaam te zijn. Hij was voortdurend gehoorzaam. Hij was nooit ongehoorzaam. In welke zin kan er dan gezegd worden dat Hij gehoorzaamheid leerde?

De uitdrukking is voor meerdere uitleg vatbaar. Zo'n uitdrukking zou kunnen betekenen dat Hij door wat Hij leed leerde gehoorzaam te zijn. Dat is waar we het over hebben gehad, waar het op lijkt te duiden. Of het zou iets anders kunnen betekenen: dat Hij de lessen van gehoorzaamheid leerde. En er zijn dingen die je over

gehoorzaamheid leert door gehoorzaam te zijn. Je kunt gehoorzaamheid leren door ongehoorzaam te zijn en daarvoor getuchtigd te worden, en dan leer je gehoorzaam te zijn. Maar je leert meer over gehoorzaamheid door gehoorzaam te zijn. Je leert wat het kost.

De moeilijkste verzoeking ter wereld is een verzoeking waaraan je niet toegeeft. Iedereen die aan een verzoeking toegeeft, heeft de gemakkelijke weg gekozen en er voortijdig een einde aan gemaakt. Degene die werkelijk weet hoe sterk een verzoeking is, is degene die er niet aan toegeeft en die er tot het einde tegen strijdt, totdat ze weggaat.

Onderwerp u dan aan God. Bied weerstand aan de duivel en hij zal van u wegvluchten.

JAKOBUS 4:7

En dat gebeurt niet altijd meteen. Niemand weet zo goed hoe sterk de verzoeking is en wat gehoorzaam zijn kost als degene die gehoorzaam is en tegen die verzoeking strijdt. Die er niet aan toegeeft, die zich alle inspanning getroost die nodig is om gehoorzaam te blijven. Gehoorzaam zijn kost veel. Veel mensen zijn niet eens gehoorzaam genoeg om daarachter te komen.

Maar Hij was gehoorzaam door de dingen die Hij leed vanwege Zijn gehoorzaamheid, niet vanwege Zijn ongehoorzaamheid. Hij leed omdat Hij gehoorzaam was aan God. Hij werd niet vervolgd omdat Hij slecht was. Hij werd vervolgd omdat Hij was wat God wilde dat Hij zou zijn, en dat beviel de mensen niet. En door het lijden te ervaren dat met Zijn gehoorzaamheid gepaard ging, leerde Hij meer over gehoorzaamheid dan de meesten van ons waarschijnlijk ooit zullen weten, omdat wij nooit zo gehoorzaam zijn geweest. Wanneer je zelf gehoorzaam bent, leer je daar meer over dan wanneer je toegeeft voordat je gehoorzaam wordt. Als je gemakkelijk ongehoorzaam bent, heb je nog niet veel over gehoorzaamheid geleerd. Je kunt daarna leren om gehoorzaam te zijn. Maar volgens mij wordt hier gezegd dat Jezus, hoewel Hij altijd gehoorzaam was, leerde wat het kost om gehoorzaam te zijn. Hij leerde hoe het is om gehoorzaam te zijn door mens te worden. Daarvoor was Hij geen mens. Hij was een God. Aan wie moet God gehoorzamen? God heeft nooit iemand hoeven gehoorzamen. Hij is Degene Die

alle bevelen geeft. Toen Hij mens werd, moest Hij Zijn Vader gehoorzamen. Daardoor leerde Hij hoe het is om iemand te gehoorzamen, namelijk God. Dat had Hij niet kunnen leren zonder mens te worden, zonder het lijden door te maken dat Hij doormaakte. Door zoveel te lijden vanwege Zijn gehoorzaamheid, behaalde Hij als het ware een doctorsgraad in gehoorzaamheid. Volgens mij moet de schrijver zo iets bedoelen wanneer hij zegt:

Hoewel Hij de Zoon was, heeft Hij toch gehoorzaamheid geleerd uit wat Hij heeft geleden.

HEBREEËN 5:8

20

Door lijden volmaakt als Priester

Daarna zegt hij:

En toen Hij volmaakt was geworden.

HEBREEËN 5:9

Dat is voor ons opnieuw een probleem, omdat we denken: wat was er daarvoor dan mis met Jezus? Hij was toch niet onvolmaakt? Maar dit begrip zijn we al tegengekomen in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 2, vers 10, zegt de schrijver:

Want het paste Hem, om Wie alle dingen zijn en door Wie alle dingen zijn, dat Hij, om veel kinderen tot heerlijkheid te brengen, de Leidsman van hun zaligheid door lijden zou heiligen.

HEBREEËN 2:10

De Bewerker van ons behoud is Jezus. God maakte Jezus volmaakt door lijden. Ook toen kwamen we die vraag tegen: was Hij daarvoor onvolmaakt?

[Vertalersnoot: De Engelse vertaling die de spreker gebruikt, heeft in Hebreeën 2:10 ‘volmaakt maken door lijden’, waar de hierboven aangehaalde Nederlandse weergave ‘door lijden zou heiligen’ heeft.] Wat was er daarvoor mis met Hem?

Hier hebben we het opnieuw, in vers 9 van hoofdstuk 5:

‘Toen Hij eenmaal tot volmaaktheid was gebracht.’ Dat staat duidelijk in de context van gehoorzaamheid leren door lijden. Het lijden van Christus wordt verbonden met Zijn volmaakt worden. Maar vergeet niet: wanneer we het over volmaaktheid hebben, moeten we zeggen: in welke context hebben we het over volmaaktheid? Iemand kan volmaakt gehoorzaam zijn aan zijn ouders, maar niet volmaakt zijn in skateboards. Je kunt bijna volmaakt zijn in skateboards, maar geen erg goede zanger zijn. Je moet je afvragen: over welke volmaaktheid hebben we het hier? Op welk gebied hebben we het over volmaaktheid?

Christus was moreel volmaakt. Dat heeft nooit ter discussie gestaan. Dat was nooit een probleem. Maar waarin moest Hij volmaakt worden? In Zijn rol als Priester. Voordat Christus kwam en voor ons leed, was Hij eigenlijk nooit Priester geweest. Misschien zijn er overeenkomsten met bepaalde dingen: God was als een soort priester. Maar in feite is een priester per definitie iemand die bemiddelt tussen God en andere mensen. Daarom is God niet de Priester. Hij is Degene tot Wie priesters namens mensen komen.

Jezus had dus eigenlijk nooit een priesterlijke rol totdat Hij mens werd, met al het lijden dat daarbij kwam kijken. Vooral het lijden van Zijn dood, want dat is het offer dat Hij bracht. Een priester moet offers brengen. Zijn offer was Zijn eigen lichaam aan het kruis. De dingen die Hij leed, maakten Hem dus volmaakt in de rol van Priester. Het maakte Hem niet tot een beter Persoon dan Hij daarvoor was. Het maakte Hem wel beter als Priester. Hij had de vereiste hoedanigheden als Priester pas toen Hij had geleden en iets had om te offeren, zoals priesters dat moeten doen, namelijk Zijn eigen bloed.

Er staan hier een paar uitspraken die ons een beetje tegen de borst stuiten wanneer we ze voor het eerst lezen. Maar als je nadenkt over wat de schrijver wel en niet zegt, vormen ze volgens mij niet zo'n probleem.

21

Behoud voor wie Jezus gehoorzamen

Ook in vers 9 staat:

‘Toen Hij eenmaal tot volmaaktheid was gebracht, werd Hij Degene Die iedereen die in Hem gelooft voor altijd redt.’ Toch? Nou, dat staat er niet. Het is waar, maar er staat iets anders. Er staat:

En toen Hij volmaakt was geworden, is Hij voor allen die Hem gehoorzamen, een oorzaak van eeuwige zaligheid geworden.

HEBREEËN 5:9

We zijn dit eerder in onze studie van Hebreeëen al tegengekomen: de woorden ‘gehoorzamen’ en ‘geloven’ zijn vrijwel uitwisselbaar wanneer het gaat over de voorwaarden voor behoud. Want iemand die werkelijk gelooft dat Jezus Heere is, zal gehoorzamen.

Je wordt niet behouden door het gehoorzamen op zichzelf. Je wordt behouden door een gehoorzaam mens te worden. Als je eenmaal een gehoorzaam mens bent, betekent dat niet dat je altijd gehoorzaamt, maar wel dat je jezelf zo omschrijft. Ik geloof dat Jezus mijn Heere is. Omdat ik dat geloof, heb ik op Zijn heerschappij gereageerd door een gehoorzaam mens te worden. Ik gehoorzaam niet altijd, maar dat is wel wat ik altijd van plan ben te doen. Dat komt doordat ik mezelf zie als een volgeling van Christus. Omdat ik geloof dat Hij de Heere is, vertaalt mijn geloof zich in de toewijding om gehoorzaam te zijn.

Christenen zijn in de regel gehoorzaam aan God, maar niet honderd procent consequent. Christenen zondigen ook, en de Bijbel weet dat. Maar christenen die gelovigen zijn, worden beslist ook gehoorzaam genoemd. Dat onderscheidt hen van ongelovigen: ze volgen Christus; ze gehoorzamen Jezus.

Terug in Handelingen hoofdstuk 5, volgens mij is het daar, staan Petrus en Johannes voor het gerecht. Ze staan voor het Sanhedrin en leggen daar getuigenis af. Daar zegt Petrus in vers 29:

Maar Petrus en de apostelen antwoordden en zeiden: Men moet aan God meer gehoorzaam zijn dan aan mensen.

HANDELINGEN 5:29

Hij zegt dit misschien tijdens dit verhoor, of misschien was het de vorige keer dat ze voor het Sanhedrin stonden. Ik denk dat het in hoofdstuk 5 is, maar ze hebben twee keer voor het Sanhedrin gestaan. Daar staat het, vers 32. Petrus zegt tegen het Sanhedrin:

En wij zijn Zijn getuigen van deze dingen, en ook de Heilige Geest, Die God gegeven heeft aan hen die Hem gehoorzaam zijn.

HANDELINGEN 5:32

God heeft de Heilige Geest aan alle christenen gegeven, toch? Maar Petrus verwoordt het zo:

Aan degenen die Hem gehoorzamen heeft Hij Zijn Heilige Geest gegeven.

Betekent dit dat gehoorzaamheid aan Jezus, een bepaalde mate van gehoorzaamheid, een voorwaarde is om de Heilige Geest te ontvangen? Je zou op grond van dit vers zo kunnen redeneren, maar volgens mij is het volkomen logisch om het zo te zeggen: God heeft Zijn Heilige Geest aan de christenen gegeven, die mensen die Hem gehoorzamen.

Christenen zijn per definitie mensen die Jezus gehoorzamen. Dus als jullie, leden van het Sanhedrin hier in Jeruzalem, in jullie gemeenschap een groep mensen aantreffen die Jezus gehoorzamen, dan is dat onze groep. Dat zijn de christenen. God heeft Zijn Geest aan die groep mensen gegeven. Dat je de christelijke gemeenschap eenvoudig kon samenvatten en omschrijven als degenen die Christus gehoorzamen, was de gewoonste zaak van de wereld. Jezus was immers de Koning. Jezus is de Heere. Dat was de belijdenis die de christenen uitspraken. Wat zouden ze anders doen dan Hem gehoorzamen, als Hij Koning en Heere is?

22

Geloof dat leidt tot een gehoorzaam leven

Dat verliezen we soms een beetje uit het oog doordat we alleen de nadruk leggen op het geloof en niet op de gehoorzaamheid. Sommige mensen denken dat behoud door geloof betekent: 'Ik ben gaan geloven dat Jezus de Zaligmaker en Heere is, maar ik weet niet precies wat het woord Heere betekent. Maar dat zeggen christenen nu eenmaal, Zaligmaker en Heere, en dat Hij aan het kruis gestorven en weer opgestaan is.' Iemand kan gemakkelijk belijden dat hij die feiten gelooft, zonder ooit te hebben geloofd in de zin van geloof dat tot behoud leidt. De duivel gelooft al die feiten. Hij is niet behouden. Mensen kunnen die feiten ook geloven zonder behouden te zijn.

Het gaat erom dat iemand de waarheid die hij gelooft omarmt, namelijk dat Christus de Heere is. Dan vloeit juist uit dat omarmen natuurlijk een andere levenswijze voort, een leven van gehoorzaamheid aan God. Als die levenswijze er niet is, dan is dat soort geloof er ook niet. Paulus zei in Galaten 5:6 dat het gaat om:

In Christus Jezus heeft namelijk niet het besneden zijn enige kracht, en ook niet het onbesneden zijn, maar het geloof, dat door de liefde werkzaam is.

GALATEN 5:6

Jakobus zei:

Zo is ook het geloof als het geen werken heeft, in zichzelf dood.

JAKOBUS 2:17

Dus Paulus en Jakobus en alle Schriften, en zeker Jezus, leerden dit ook: als iemand Hem niet gehoorzaamt, is hij niet werkelijk wat de Bijbel een christen noemt.

Ze worden niet behouden door een bepaald aantal gehoorzame daden te verrichten. We zouden een probleem hebben als dat zo was. Dat zou behoud door werken zijn: zodra je zoveel gehoorzaamd hebt, mag je een christen genoemd worden. Nee, je bent al een christen voordat je één daad van gehoorzaamheid hebt verricht. Maar christen

worden betekent dat je vanaf dat moment een gehoorzaam mens bent. De misdadiger aan het kruis werd behouden zonder één gehoorzame daad te verrichten, behalve Jezus als Heere te belijden. Daarna stierf hij. Als hij was blijven leven, zou hij in gehoorzaamheid aan Jezus hebben geleefd, want zo ziet het eruit als je Christus als Heere omarmt. Zo werkt het eenvoudig. Als Hij jouw Heere is, gehoorzaam je Hem.

Dus zoals Petrus kon zeggen:

God heeft Zijn Heilige Geest gegeven aan degenen die Hem gehoorzamen, zo kon de schrijver van Hebreeën zeggen:

En toen Hij volmaakt was geworden, is Hij voor allen die Hem gehoorzamen, een oorzaak van eeuwige zaligheid geworden.

HEBREEËN 5:9

Misschien hadden we ons er prettiger bij gevoeld als hij had gezegd: ‘Voor allen die in Hem geloven.’ Maar er is geen verschil. In de gedachtewereld van de vroege christenen is in Christus geloven op een manier die tot behoud leidt hetzelfde als iemand worden die Christus gehoorzaamt, een volgeling van Christus, Hem als je Heere omarmen.

23

Traag van begrip: melk in plaats van vast voedsel

Nu zegt hij dat Christus de Bewerker van eeuwig behoud is geworden. Hij zegt in vers 10:

Door God is Hij Hogepriester genoemd naar de ordening van Melchizedek.

HEBREEËN 5:10

Door deze regel opnieuw aan te halen, die hij voor het eerst in vers 6 citeerde, bereidt hij de bespreking van hoofdstuk 7 voor. Wat betekent dat, Melchizedek? Wat betekent dat, de priester naar de ordening van Melchizedek? Maar daar komt hij nog niet aan toe. In plaats van daarop in te gaan, zegt hij:

Over hem hebben wij veel dingen te zeggen, die moeilijk zijn om uit te leggen, omdat u traag geworden bent in het horen.

HEBREEËN 5:11

We gaan bekijken hoe hij dat zegt.

Dit vers 12 is dan de volgende tussenzin: hoofdstuk 5, vers 12 tot en met heel hoofdstuk 6, tot vers 20. De hoofdstukindeling is ongelukkig. Hier had de scheiding tussen de hoofdstukken eigenlijk moeten staan, maar dat is niet zo. Omdat we dit hoofdzakelijk per hoofdstuk proberen te behandelen, gaan we deze verzen bekijken, vers 12 en verder.

Want hoewel u, gelet op de tijd, leraars zou moeten zijn, hebt u weer iemand nodig die u onderwijst in de grondbeginselen van de woorden van God. U bent geworden als mensen die melk nodig hebben en niet vast voedsel.

HEBREEËN 5:12

Dezelfde terminologie die Paulus in 1 Korinthe 3 gebruikt om onderscheid te maken tussen fundamentele leerstellige zaken en diepere geestelijke dingen die hij aan de geestelijk volwassenen geeft: het vaste voedsel.

Ieder immers die van melk leeft, is onervaren in het woord van de gerechtigheid, want hij is een kind. Maar voor de volwassenen is er het vaste voedsel, voor hen die hun zintuigen door het gebruik ervan geoefend hebben om te kunnen onderscheiden tussen goed en kwaad.

HEBREEËN 5:13-14

De schrijver houdt hier geen rekening met een hoofdstukindeling, en zijn volgende woorden sluiten hier direct op aan. We zullen dit gedeelte bespreken en daarna terugkomen op hoofdstuk 6. Let op wat hij in vers 12 zegt:

24

Niet iedereen heeft het ambt van leraar

Want jullie zouden inmiddels zelf les moeten kunnen geven.

In feite zegt hij daarmee: elke christen zou een stadium van volwassenheid moeten bereiken waarin hij andere mensen kan onderwijzen. Niet alle mensen zijn leraars in de zin dat ze het ambt van leraar hebben. Bedenk dat Paulus in Efeze 4:11 zei:

En Hij heeft sommigen gegeven als apostelen, anderen als profeten, weer anderen als evangelisten en nog weer anderen als herders en leraars,

EFEZE 4:11

Maar ook in 1 Korinthe 12 zei hij dat Christus deze gaven gaf:

God nu heeft sommigen in de gemeente een plaats gegeven: ten eerste apostelen, ten tweede profeten, ten derde leraars, vervolgens krachten, daarna genadegaven van genezingen, vormen van hulpverlening, bestuurlijke gaven, allerlei talen.

1 KORINTHE 12:28

Daarna zegt hij:

is iedereen een profeet?

Nee.

Is iedereen een apostel?

Nee.

Is iedereen een leraar?

Nee.

Paulus geeft aan het einde van hoofdstuk 12 van 1 Korinthe aan dat niet iedereen een profeet is, dat niet iedereen een leraar is. Toch zegt hij in 1 Korinthe 14 tegen hen:

Want u kunt allen, de één na de ander, profeteren, opdat allen leren en allen bemoedigd worden.

1 KORINTHE 14:31

Sterker nog:

Streef dus naar de beste genadegaven. En ik wijs u een weg die dit alles nog overtreft.

1 KORINTHE 12:31

Dat wil zeggen: profetie kan een gave zijn die in het algemeen aan iedere christen wordt gegeven, maar niet allen zijn profeten. Iemand die geen profeet is, kan soms profeteren. Bileam was niet echt een profeet. Hij profeteerde. Koning Saul was geen profeet, maar hij profeteerde. Iedereen maakt er grapjes over:

Toen ieder die hem sinds jaar en dag kende, zag dat hij — zie! — met de profeten profeteerde, zei het volk, de een tegen de ander: Wat is er toch gebeurd met de zoon van Kis? Is Saul ook onder de profeten? Toen antwoordde iemand daarvandaan: En wie is hun vader? Daarom is het een spreekwoord geworden: Is Saul ook onder de profeten?

1 SAMUEL 10:11-12

Want dat was hij niet. Hij was geen profeet, maar hij was wel aan het profeteren. Zelfs Kajafas profeteerde. Hij was geen profeet. Iemand die geen profeet is, kan af en toe profeteren, maar een profeet is iets anders. Paulus zegt:

Zijn zij soms allen apostelen? Zijn zij soms allen profeten? Zijn zij soms allen leraars? Zijn zij soms allen krachten?

1 KORINTHE 12:29

25

Iedere christen moet anderen kunnen onderwijzen

Jullie zijn ook niet allemaal leraars, maar tegen de tijd dat je een zekere volwassenheid bereikt, zou je moeten kunnen onderwijzen. In zekere zin zou je een leraar moeten zijn. Het is niet de bedoeling dat iedere christen voor een groep gaat staan om lezingen of Bijbelstudies te geven, of de rol van leraar in het lichaam van Christus vervult. Dat is voor sommigen weggelegd en voor anderen niet. Anderen hebben andere gaven. Maar iedere christen zou zijn geloof zo goed moeten gaan begrijpen dat hij de vragen van iemand anders over het geloof kan beantwoorden, in elk geval tot op zekere hoogte.

Bedenk dat Petrus in 1 Petrus 3:15 zei:

maar heilig God, de Heere, in uw hart; en wees altijd bereid tot verantwoording aan ieder die u rekenschap vraagt van de hoop die in u is, met zachtmoedigheid en ontzag.

1 PETRUS 3:15

Dus iedere christen zou eenvoudige vragen moeten kunnen beantwoorden over waarom hij christen is, hoe hem dat hoop geeft, enzovoort. Iedereen zou anderen moeten kunnen onderwijzen. Mensen zouden op zijn minst hun kinderen moeten kunnen onderwijzen. Oudere christenen zouden jongere christenen moeten kunnen onderwijzen.

Paulus zei in Titus hoofdstuk 2 dat:

oudere vrouwen de jongere vrouwen moeten leren voor hun huishouden te zorgen, hun mannen en kinderen lief te hebben, kuis te zijn en goed.

TITUS 2:4-5

Dat wil zeggen: de oudere vrouwen, niet degenen die een diploma van een theologische opleiding hebben, gewoon oudere christelijke vrouwen die al langer christen zijn. Zij zouden de jongere christelijke vrouwen moeten onderwijzen. Onderwijzen is voor christenen iets normaals om te doen. Maar niet allen zijn leraars als zodanig, als roeping.

Maar iedere christen zou een punt moeten bereiken, zegt de schrijver, waarop je inmiddels een leraar zou moeten zijn. Je zou mensen dingen moeten kunnen leren. Maar dat kunnen jullie niet. Jullie kunnen niet alleen geen onderwijs geven, jullie moeten ook nog eens aan de meest elementaire dingen herinnerd worden. Als jullie de elementaire dingen kenden, zouden jullie die tenminste kunnen onderwijzen. Maar zelfs dat kunnen jullie niet. Jullie moeten eraan herinnerd worden. Jullie zijn vergeetachtig. Jullie zijn traag van begrip geworden.

26

Groeien door het Woord toe te passen

Hij is erg gefrustreerd over deze lezers, ongetwijfeld omdat ze afvallig aan het worden waren. Ze vergeten zelfs wat ze vroeger wisten. Hij zegt:

Want hoewel u, gelet op de tijd, leraars zou moeten zijn, hebt u weer iemand nodig die u onderwijst in de grondbeginselen van de woorden van God. U bent geworden als mensen die melk nodig hebben en niet vast voedsel.

HEBREEËN 5:12

Nu, deze stof over Melchizedek is vast voedsel, dat verzeker ik je. En ik weet niet of jullie daaraan toe zijn. Hij zei:

Ieder immers die van melk leeft, is onervaren in het woord van de gerechtigheid, want hij is een kind. Maar voor de volwassenen is er het vaste voedsel, voor hen die hun zintuigen door het gebruik ervan geoefend hebben om te kunnen onderscheiden tussen goed en kwaad.

HEBREEËN 5:13-14

Christenen moeten tot op zekere hoogte bedreven raken in het Woord. Niet iedereen kan daar even bedreven in worden. Maar weten wat God heeft gezegd, en dat tot op zekere hoogte met vaardigheid begrijpen en aan anderen overbrengen, is de verantwoordelijkheid van iedere christen. Wanneer iemand die vaardigheid helemaal niet heeft, is hij nog een zuigeling. Hij is een zuigeling, niet omdat hij zijn opvattingen niet goed onder woorden kan brengen, maar omdat hij zijn opvattingen niet kent. Hij is er niet eens in bedreven om in Bijbelse categorieën te denken.

Oudere christenen, niet noodzakelijkerwijs ouder dan zijn lezers. Zij waren oud genoeg, maar hun groei was om de een of andere reden belemmerd. Maar christenen die ouder zijn dan pasbekeerden, volwassen christenen: vast voedsel is voor zulke mensen.

Degenen die door oefening.

Gebruik waarvan? Hij heeft zojuist gezegd dat de zuigelingen niet bedreven zijn geraakt in het Woord. Blijkbaar wordt hier het gebruik van het Woord bedoeld.

[Vertalersnoot: De Engelse vertaling heeft hier 'door gebruik', zonder 'ervan'. De spreker legt uit waarop dat gebruik volgens hem betrekking heeft.]

Iemand die het Woord van God in zijn leven in praktijk heeft gebracht. Hij heeft het geleerd. Hij gehoorzaamt het. Hij verwerkt het. Het wordt deel van wie hij is. In sommige opzichten belichaamt hij het. Hij heeft het Woord van God ten volle benut in

zijn leven. Door dat gebruik hebben zulke mensen hun onderscheidingsvermogen getraind om goed en kwaad uit elkaar te houden.

De zintuigen waar het hier over gaat, zijn niet onze vijf zintuigen, want met je vijf zintuigen onderscheid je geen goed en kwaad. Maar je hebt geestelijke zintuigen. Je maakt een geestelijke ontwikkeling door, net zoals je een lichamelijke ontwikkeling doormaakt. Naarmate je volwassen wordt, ontwikkel je geestelijke zintuigen. Sommige daarvan komen overeen met lichamelijke zintuigen: zien, horen, proeven. Die worden allemaal als beeldspraak gebruikt in de Schrift.

Proef en zie dat de HEERE goed is; welzalig de man die tot Hem de toevlucht neemt.

PSALMEN 34:9

Zalig zijn de reinen van hart, want zij zullen God zien.

MATTHEÛS 5:8

Want Hij is onze God en wij zijn het volk van Zijn weide en de schapen van Zijn hand. Heden, indien u Zijn stem hoort,

PSALMEN 95:7

Horen. Maar dit is allemaal geestelijk.

Wie oren heeft om te horen, laat hij horen.

MATTHEÛS 11:15

Jezus heeft het hier over geestelijk horen. Er zijn geestelijke zintuigen die ontwikkeld moeten worden. Die geestelijke zintuigen stellen je in staat om goed en kwaad te onderscheiden.

27

Goed en kwaad leren onderscheiden

Veel christenen zeggen dat ze de gave van onderscheiding hebben. Eerlijk gezegd ben ik nooit erg onder de indruk geweest van de meeste mensen die zeggen dat ze de gave van onderscheiding hebben. Wat het betekent, is dat ze op hun vermoedens vertrouwen. Ze hebben eigenlijk in veel gevallen de gave van achterdocht, en dat noemen ze onderscheiding. Zowel mannen als vrouwen, al lijkt het erop dat vooral vrouwen het erover hebben dat ze de gave van onderscheiding hebben. Maar ik heb mannen dat ook horen zeggen. Het betekent dat ze op hun voorgevoelens, hun vermoedens vertrouwen. Vrouwen hebben soms inderdaad meer intuïtie dan mannen.

Maar onderscheid maken tussen goed en kwaad, die onderscheiding, is geen gave. Het is iets waartoe een volwassen christen in staat is. Niet elke christen heeft dezelfde gaven, maar elke christen zou zo volwassen moeten worden dat hij goed van kwaad kan onderscheiden. Onderscheiding wordt nergens onder de gaven genoemd. Mensen begrijpen dit verkeerd omdat een van de gaven het onderscheiden van geesten wordt genoemd. Dat is volgens mij een term die Paulus gebruikt voor het juist beoordelen van profetieën. Hij geeft de gave van profetie en een gave om die profetieën te beoordelen. Hij geeft de gave van het spreken in tongen en de gave van het uitleggen van tongen. Dat zijn gaven die bij elkaar horen.

Mensen denken soms dat het onderscheiden van geesten betekent: 'Ik heb een geestelijke gave die andere mensen niet hebben, waarmee ik griezelige dingen kan onderscheiden waarvan de meeste mensen niet eens weten dat ze gaande zijn. Ik heb die onderscheiding.' Maar dat is het onderscheiden van geesten niet. Het onderscheiden van geesten is een gave, net zoals het uitleggen van tongen een gave is. Maar onderscheiding is een vermogen tot waarnemen dat iedere volwassen christen ontwikkelt wanneer zijn geestelijke zintuigen ontwikkeld worden door het gebruik van het Woord van God.

Als je het Woord van God in je leven toepast zoals je dat behoort te doen, zul je steeds meer van nature onderscheiden wat goed en verkeerd is. Je zult meer gaan denken vanuit Gods categorieën en Gods waarden en Gods kijk op de dingen overnemen.

Daardoor zul je misschien inzien dat dingen die je eerder goed vond, niet goed zijn. ‘Dit is verkeerd. Daar was ik eerder niet gevoelig voor. Ik heb een nieuwe gevoeligheid ontwikkeld voor het verkeerde van wat ik eerder deed.’

Je ziet dat de gemeenten vaak vol zitten met onvolwassen mensen die deze onderscheiding missen. Velen van hen willen oprecht christen zijn, maar er zijn dingen in hun leven, zoals een veroordelende houding of dergelijke dingen, die echt verkeerd zijn, terwijl ze niet denken dat ze verkeerd zijn. Ze zijn daar nog niet zo gevoelig voor geworden als ze zullen worden wanneer ze meer op Christus gaan lijken en volwassener worden. Ze zullen beseffen: ‘O, dat is niet goed. Zo is Jezus niet.’

Volwassenheid betekent dat je meer gaat denken zoals Jezus denkt. Daardoor onderscheid je beter wat goed en verkeerd is vanuit Gods gezichtspunt en krijg je daar meer gevoel voor. Er zijn beslist maar weinig dingen die nuttiger zijn dan het Woord van God om die gevoeligheid te ontwikkelen. Je zintuigen worden ontwikkeld om goed en kwaad te onderscheiden.

Deze mensen hadden het Woord van God dat ze kenden niet echt toegepast. Daarom hadden ze nooit het punt bereikt waarop ze verder konden gaan dan de grondbeginselen. In het volgende hoofdstuk gaat hij door met hen de les te lezen. We komen terug bij hoofdstuk 6 en behandelen dan een van de moeilijkere passages uit de hele Schrift, te oordelen naar de vele mensen die er vragen over stellen en die de passage verwarrend vinden.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Hebreëën 2:17
- Hebreëën 4:14
- Handelingen 1:9
- Hebreëën 4:14-15
- Hebreëën 2:18
- Hebreëën 4:15-16
- Hebreëën 5:1

- Hebreëën 5:2-4
- Hebreëën 3:2
- Hebreëën 5:4
- Exodus 28:1
- Hebreëën 5:5
- Psalmen 2:7
- Handelingen 13:33
- Kolossenzen 1:18
- Psalmen 110:4
- Psalmen 110:1
- Markus 16:19
- Mattheüs 22:42
- Mattheüs 22:43
- Hebreëën 5:7
- 1 Korinthe 2:6
- 1 Korinthe 2:7
- 1 Korinthe 2:14
- 1 Korinthe 3:2
- 1 Korinthe 2:15
- Johannes 16:12-13
- Hebreëën 5:7-11
- Mattheüs 6:10-11
- Lukas 22:44
- Hebreëën 12:4
- Hebreëën 12:3
- Mattheüs 26:39
- Johannes 18:11
- Psalmen 34:8
- Hebreëën 5:8
- Hebreëën 4:15
- Jakobus 4:7
- Hebreëën 5:9
- Hebreëën 2:10
- Handelingen 5:29

- Handelingen 5:32
- Galaten 5:6
- Jakobus 2:17
- Hebreëën 5:10
- Hebreëën 5:11
- Hebreëën 5:12
- Hebreëën 5:13-14
- Efeze 4:11
- 1 Korinthe 12:28
- 1 Korinthe 14:31
- 1 Korinthe 12:31
- 1 Samuel 10:11-12
- 1 Korinthe 12:29
- 1 Petrus 3:15
- Titus 2:4-5
- Psalmen 34:9
- Mattheüs 5:8
- Psalmen 95:7
- Mattheüs 11:15

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.